

OBSAH

3. Mezinárodní smlouva o zaměstnávání cizinců	28
4. Obchodní smlouvy	28
5. Zprostředkování práce	30
ÚVOD	4
1. Faktická provádění kontroly	31
I. METODOLOGIE SBĚRU DAT	6
1. Technika sběru dat	6
2. Metoda výběru respondentů	6
3. Spolupráce jednotlivých institucí	32
II. VSTUP CIZINCŮ NA TRH PRÁCE	9
1. Základní vymezení	9
2. Vstup cizinců do ČR a na trh práce	10
3. Zprostředkování práce - legální zaměstnávání	12
4. Zprostředkování práce - nelegální zaměstnávání	13
5. Podmínky pobytu pro účely podnikání	14
III. MOTIVY A PŘÍČINY ZAMĚŠTNÁVÁNÍ CIZINCŮ	14
1. Obecné příčiny zaměstnávání cizinců na trhu práce v České republice	14
2. Příčiny a motivace nelegálního zaměstnávání cizinců	15
2.1. Příčiny porušování předpisů o zaměstnávání cizinců ze strany podnikatelů	16
2.2. Příčiny a motivace porušování předpisů ze strany cizinců	18
3. Právní mechanismus kontroly	19
IV. LOKALIZACE NELEGÁLNÍ ZAMĚŠTNANOSTI CIZINCŮ	20
1. Nelegální zaměstnanosti cizinců z hlediska země původu	20
2. Nelegální zaměstnanost cizinců z hlediska počtu zaměstnanců a původu firmy	20
3. Nelegální zaměstnanosti cizinců z hlediska odvětví národního hospodářství	21
4. Nelegální zaměstnanosti z hlediska profesí	22
5. Trendy v nelegální zaměstnanosti	23
6. Podmínky pro podnikání	31
V. ZAMĚŠTNÁVÁNÍ CIZINCŮ	24
1. Základní vymezení	24
2. Povolení k zaměstnání	25

3. Mezinárodní smlouva o zaměstnávání občanů Ukrajiny	26
4. Obchodní smlouvy	28
5. Zprostředkování práce	30
6. Právní mechanismus kontroly	30
7. Faktické provádění kontroly	31
7.1. Úřad práce	31
7.2. Odbory	31
7.3. Cizinecká policie	32
7.4. Spolupráce jednotlivých institucí	32
7.5. Personální obsazení kontrolních orgánů	33
8. Nejčastější případy porušování, obcházení a zneužívání předpisů o zaměstnanosti cizinců	34
VI. PODNIKÁNÍ CIZINCŮ	38
1. Dlouhodobý pobyt pro účely podnikání	39
2. Živnostenské podnikání cizinců (zahraničních osob)	39
2.1. Základní vymezení	39
2.2. Podmínky pro provozování živností	41
2.3. Živnostenské oprávnění	42
2.4. Druhy živností	44
2.5. Právní mechanismus kontroly	44
2.6. Faktické provádění kontroly	46
2.7. Nejčastější případy obcházení, porušování a zneužívání předpisů upravujících živnostenské podnikání fyzických osob	47
3. Podnikání cizinců (zahraničních právnických osob) z hlediska obchodního zákoníku	50
3.1. Základní vymezení	50
3.2. Podmínky pro podnikání	51
3.3. Vznik, správa a zánik obchodních společností	52
3.4. Obchodní závazkové vztahy při podnikatelské činnosti	55

3.5. Nejčastější případy obcházení, porušování a zneužívání předpisů upravujících podnikání a obchodní závazkové vztahy v obchodním zákoníku	56
--	----

VII. DOPORUČENÍ KE ZMĚNÁM V JEDNOTLIVÝCH

ZÁKONNÝCH ÚPRAVÁCH

1. Doporučení ke změnám v předpisech o zaměstnanosti	59
2. Doporučení ke změnám v předpisech upravujících živnostenské podnikání fyzických osob	60
3. Doporučení ke změnám v předpisech upravujících podnikání v obchodním zákoníku	68

ZÁVĚR

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Následující zpráva předkládá výsledky dotazníkového šetření a skupinových rozhovorů uskutečněných s experty, ve kterých jsou mimo jiné ověřovány hypotézy o příčinách nelegální zaměstnanosti uvedené v úvodní studii. Protože nelegální zaměstnanost lze těžko evidovat a získat přesné informace o rozsahu, příčinách, lokalizaci v regionech, odvětvích, oborech, profesích a firmách, byli jsme odkázáni na empirické zkušenosti a mínění pracovníků relevantních institucí působících na různých úrovních trhu práce a podnikání. Tyto pracovníky považujeme pro naše účely za experty. Experti neměli vždy dostatečný přehled o problémech, které se bezprostředně netýkaly oblasti jejich působnosti. Na některé z položených otázek nebyli proto vždy všichni dotazovaní experti schopni odpovídat.

Při výběru expertů jsme vycházeli z představy, že nelegální zaměstnanost a podnikání cizinců kopíruje zaměstnanost legální.

Z povahy zkoumaného problému vyplývá, že nemůžeme poskytnout absolutně přesná data, která by dostatečně dokumentovala situaci na trhu práce s ohledem na nelegální zaměstnanost a podnikání cizinců. Výsledky, které jsme rozhovory s experty a dotazníkovým šetřením získali, mají spíše pravděpodobnostní